

REZIME*

O UZAJAMNOJ VEZI LATINSKE I KNJIŽEVNOSTI NA NARODNIM JEZICIMA

Neprijeporna je činjenica da književnost latinskog izraza, u kojem se god narodu javi, nosi u sebi i nadnacionalne karakteristike, u prvom redu zbog latinskog jezika i značajnog repertoara motivsko-tematskih kompleksa, metrike, književnih vrsta, nastalih u jedinstvenom rimskom izvorištu i razvijajućih se u okviru općeevropskoga neolatizma. Ne upuštajući se u razmatranje veza neolatinske književnosti s rimskom i s bogatim latinskim stvaralaštvom u modernijoj Evropi, autor usredotočuje pažnju na odnos latinske književnosti pojedinih nacionalnih književnosti prema književnosti na narodnom jeziku.

Da bi se uočila uklopljenost latinizeta u cjelovito tkivo pojedine nacionalne književnosti, nužna su detaljna horizontalna istraživanja, tj. u prvom redu istraživanja svih estetskih i idejnih spojnica među suvremenim književnim zbivanjima i latinskog i narodnog jezičnog izraza u okviru jedne nacionalne književnosti.

Dvojestvo nadnacionalnoga (internacionalnoga) i nacionalnoga, tipično za latinske književnosti, javlja se i u književnosti pisanoj narodnim jezikom.

Kriteriji po kojima se pouzdanije može očitati nacionalno obilježje svake pojedine latinske književnosti.

Iz indicija o stupnju međuodnosa i uzajamnog prožimanja književnosti latinskoga i narodnog izraza proizlazi i metodološki imperativ: kompleksnom istraživanju obaju književnih medija treba pristupiti s istih pozicija estetskih, komparatističkih i književno-povijesnih. Takav istovrstan stav — koji dakako uključuje zakonitosti dvaju jezičnih izraza i s njima povezanu tradiciju — nametnut će i kvalitativno nov pogled na periodizaciju neolatinske književnosti, s jasnijom mogućnošću lučenja, koliko latinska književnost ima imanentnih razvojnih specifičnosti, a koliko se ona priklanja ili posve uklapa u opću shemu stilskih epoha književnosti pisanih na narodnim jezicima.

Na primjerima iz talijanske, poljske, mađarske i osobito iz hrvatske književnosti autor nastoji pokazati uzajamne veze dvaju jezičnih izraza, latinskog i narodnog, koji čine sklop jedinstvene nacionalne književnosti.

Zagreb.

V. Vratović.

* Pun tekst referata objaviće se u slijedećem broju Ž. A.